

Voorwoord	15
Inleiding	17
Algemene informatie over het metabolisme van geneesmiddelen	18
1 Tijdens de zwangerschap	18
1.1 De moeder	19
1.2 De placenta	20
1.3 De foetus	20
2 Tijdens de borstvoeding	22
2.1 De opname van het geneesmiddel in de moeder	23
2.2 De overgang van het moederplasma in de melk	23
2.3 De overgang in het spijsverteringskanaal van de zuigeling	24
2.4 Het metabolisme in het plasma van de zuigeling	24
2.5 Geneesmiddelen voor de borstvoeding	25
2.5.1 – Stimulantia voor de borstvoeding	25
2.5.2 – Borstvoedingsremmers	26
1. Geneesmiddelen voor het hart- en vaatstelsel en het bloed	27
1 Geneesmiddelen voor cardiale insufficiëntie	36
1.1 Digitalisglycosiden	36
1.2 De fosfodiësteraseremmers	36
1.3 Sympathicomimetica	36
2 Antianginosa: nitroverbindingen	37
3 Antiaritmica	38
3.1 Supra-ventriculaire aritmieën	38
3.2 Ventriculaire aritmieën	39
3.3 Supra-ventriculaire en ventriculaire aritmieën	39
4 Antihypertensiva	39
4.1 Bètablokkers	39
4.2 Calciumantagonisten	40
4.3 Geneesmiddelen die tussenkomen in het renine-angiotensinesysteem	41
4.3.1 – Inhibitoren van het conversie-enzym	42
4.3.2 – Antagonisten van de angiotensine II-receptoren	43
4.3.3 – Inhibitoren van renine	43
4.3.4 – Combinatie sacubitril/valsartan	43
4.4 Vasodilatoren	44
4.5 Alfablokkers	44
4.6 Centraal werkende antihypertensiva	44
4.7 Combinatiepreparaten	45
5 Diuretica	45
5.1 Thiaziden en aanverwanten	46
5.2 Lusdiuretica	46
5.3 Kaliumsparende diuretica	46
5.4 Koolzuuranhydrase-inhibitoren	47
5.5 Combinatiepreparaten van diuretica	47
5.6 Ionentekort na langdurig gebruik van diuretica	47
6 Middelen bij hypotensie	47
6.1 Middelen bij acute hypotensie	48
6.2 Middelen bij chronische hypotensie	48
6.3 Reanimatie van de pasgeborene	48
6.4 Coffeïne	49
7 Middelen bij vaatlijden	49

8	Veno- en capillarotropica	49
9	Geneesmiddelen die inwerken op de bloedstolling	50
9.1	Antitrombotica	51
9.1.1	– Antiaggregantia	51
9.1.2	– Anticoagulantia	53
9.2	Antihemorragica	54
9.2.1	– De stillingsfactoren	54
9.2.2	– Aantidotums van anticoagulantia	55
9.2.3	– Vitamine K	55
9.2.4	– Antifibrinolytica	56
9.2.5	– Aspecifieke hemostatica	56
9.2.6	– Lokale hemostatische preparaten	56
10	Hypolipemiërende middelen	56
10.1	Fibraten	56
10.2	Anionenuitwisselaars	57
10.3	Acipimox	57
10.4	Statines	57
10.5	Ezetimibe	57
10.6	Essentiële vetzuren	58
10.7	Inhibitoren van PCSK9	58
11	Geneesmiddelen die inwerken op de bloedvorming	58

2. Geneesmiddelen van het gastro-intestinaal stelsel 59

1	Geneesmiddelen van de maag- en duodenumpathologie	60
1.1	Maagzuursecretie-inhibitoren	63
1.1.1	– H_2 -antihistaminica	63
1.1.2	– Protonpompinhibitoren	63
1.1.3	– Misoprostol	63
1.2	Antiacida	64
1.3	Specifieke antibiotica	64
2	Spasmolytica	65
2.1	Anticholinergica	65
2.2	Musculotrope spasmolytica	65
3	Geneesmiddelen voor de lever, galblaas en pancreas	66
3.1	De galzuren	66
3.2	Cholagoga, choleretica en hepatopica	66
3.3	Spijsverteringsenzymen	67
4	Anti-emetica	67
4.1	Gastrokinetica	67
4.2	5HT ₃ -antagonisten	67
4.3	NK ₁ -antagonisten	68
5	Laxativa	68
5.1	Zwelmiddelen	68
5.2	Vloeibare paraffine	68
5.3	Osmotische laxativa	68
5.4	Contactlaxativa	68
5.5	Prucalopride	69
5.6	Linaclotide	69
5.7	Varia	69
6	Antidiarreïca	70
6.1	Adsorbentia en adstringentia	70
6.2	Probiotica	70
6.3	Transitinhhibitoren	70
6.4	Secretieremmers	71
7	Medicijnen bij inflammatoir darmlijden	71
8	Darmontsmettende middelen	71

9	Middelen bij hemorroïden	72
3.	Geneesmiddelen van het urogenitale stelsel	73
1	Geneesmiddelen gebruikt bij blaasproblemen	74
2	Geneesmiddelen bij benigne prostaathypertrofie	74
3	Geneesmiddelen bij impotentie	74
4.	Geneesmiddelen van het ademhalingsstelsel	77
1	Geneesmiddelen bij astma en COPD	80
1.1	Sympathicomimetica	80
1.2	Anticholinergica	81
	1.2.1 – Anticholinergica met korte werkingsduur	81
	1.2.2 – Anticholinergica met lange werkingsduur	81
1.3	Associatie van sympathicomimetica + anticholinergica	81
1.4	Theofylline en derivaten	81
1.5	Inhalatiecorticosteroiden	82
1.6	Associatie van sympathicomimetica + corticosteroiden	82
1.7	Inhibitor van de histaminevrijstelling	82
1.8	Antagonisten van leukotriënreceptoren	82
1.9	Monoklonale antilichamen	83
2	Antitussiva, mucolytica en expectorantia	84
2.1	Antitussiva	84
2.2	Mucolytica en expectorantia	84
2.3	Mucolytica, expectorantia en diverse combinatiepreparaten	85
3	Addenda	85
4	Geneesmiddelen voor rhinitis en sinusitis	85
4.1	Orale middelen	85
4.2	Nasale middelen	86
5.	Pijnstillers en ontstekingsremmende middelen	87
1	Ontstekingsremmende middelen	90
1.1	Glucocorticoïden	90
1.2	Niet-steroidale ontstekingsremmende middelen (NSAID's)	90
	1.2.1 – Arylazijnzuurderivaten	91
	1.2.2 – Arylpropionzuurderivaten	91
	1.2.3 – Indoolderivaten	91
	1.2.4 – Oxicamderivaten	91
	1.2.5 – Fenylbutazon	91
1.3	COX ₂ -selectieve NSAID's	92
1.4	Analgetica en antipyretica	93
1.5	Diverse geneesmiddelen gebruikt bij osteo-articulaire aandoeningen	94
2	Narcotische analgetica	95
2.1	Opiumagonisten	96
2.2	Partiële agonisten	96
2.3	Antagonisten	97
6.	Geneesmiddelen voor het zenuwstelsel	99
1	Hypnotica, sedativa, anxiolytica	100
1.1	Benzodiazepines	100
1.2	Middelen verwant aan benzodiazepines	103

1.3	Buspiron	103
1.4	Melatonine	103
1.5	Diverse middelen	104
2	Antipsychotica	104
2.1	Fenothiazines en thioxantenen	106
2.2	Butyrofenonen en difenylpiperidinen	106
2.3	Benzamides	106
2.4	Atypische antipsychotica	106
3	Antidepressiva	107
3.1	Tricyclische antidepressiva, aanverwante stoffen en selectieve serotonineheropnameremmers (SSRI's)	108
3.1.1	– Selectieve inhibitoren van de heropname van serotonine (SIHS of SSRI)	109
3.1.2	– Selectieve inhibitoren van de heropname van noradrenaline	109
3.1.3	– Selectieve inhibitoren van de heropname van noradrenaline en serotonine (SNRI'S)	109
3.1.4	– Selectieve inhibitoren van de heropname van noradrenaline en dopamine	109
3.1.5	– Niet-selectieve inhibitoren	109
3.1.6	– Sint-Janskruid	109
3.2	Antidepressiva die rechtstreeks inwerken op de neuroreceptoren	109
3.3	Inhibitoren van monoamine-oxydase (MAOI's)	110
3.4	Lithiumzouten	110
4	Centrale stimulantia	112
5	H ₁ -antihistaminica	112
6	Cholinesteraseremmers	114
7	Specifieke medicijnen bij bepaalde zenuwziekten	114
7.1	De ziekte van Parkinson	114
7.1.1	– Levodopa	114
7.1.2	– Dopamine-agonisten	114
7.1.3	– COMT-inhibitoren (catechol-O-methyltransferase)	115
7.1.4	– MAO-remmers (monoamino-oxydase)	115
7.1.5	– Anticholinergica	115
7.1.6	– Amantadine	115
7.2	Epilepsie	116
7.3	Migraine	119
7.4	De ziekte van Alzheimer	120
7.5	Amyotrofische laterale sclerose	121
7.6	Multiple sclerose	122

7. Geneesmiddelen van de hormonale stelsels 123

1	Glucocorticoiden	124
2	Geneesmiddelen voor de schildklier	130
2.1	Schildklierhormonen	133
2.2	Thyrotropine (thyreostimuline of thyrotrofine)	133
2.3	Protireline	133
2.4	Antithyroïde geneesmiddelen	133
2.5	Jodium	133
3	Geslachtshormonen	135
3.1	Oestrogenen	139
3.2	Selectieve oestrogenreceptormodulatoren (SERM)	140
3.3	Aromatase-inhibitoren	140
3.4	Progesteron en de progestativa	141
3.5	Antiprogestativa of selectieve modulatoren van de progesteronreceptoren (SPRM)	142
3.6	Contraceptieve hormonen en hormonale complexen	142
	De verschillende combinaties en hormonale contraceptieve preparaten	143
	3.6.1 – Orale vormen	143
	3.6.1.1 – Monofasische formules	143
	3.6.1.2 – Bifasische complexen	144

3.6.1.3 – Trifasische complexen	144
3.6.1.4 – Preparaten met verlengde cyclus	144
3.6.1.5 – Zuiver progestativum of de ‘minipil’	144
3.6.2 – Hormonale contraceptiva voor parenteraal gebruik	145
3.6.2.1 – Transdermaal gebruik	145
3.6.2.2 – Vaginale ring	145
3.6.2.3 – Onderhuidse implant	145
3.6.2.4 – Progestativum s/c of i/m	145
3.6.3 – Intra-uteriene spiraaltjes	146
3.6.4 – Contraceptie voor urgentiegevallen	146
3.7 O/PG-associaties als hormoonsubstitutie	151
3.7.1 – Oestrogeen alleen via orale weg	151
3.7.2 – Oestrogenen via transdermale weg	151
3.7.3 – Oestrogenen via vaginale weg	151
3.7.4 – Oestro-progestativa via orale weg	151
3.7.5 – Oestroprogestativa via transdermale weg	151
3.7.6 – Tibolon	152
3.8 Androgenen en anabolen	152
3.9 Antiandrogenen	152
3.10 Gonadotropinen	153
3.11 Gonadoreline, analogen en antagonisten	153
3.12 Danazol	153
3.13 Dopamine-agonisten	154
4 Antidiabetica	155
4.1 Insuline	157
4.2 Metformine	157
4.3 Hypoglykemiërende sulfamiden	158
4.4 Gliniden	158
4.5 Glitazonen	158
4.6 Acarbose	159
4.7 Incretinemimetica (analogen van GLP-1)	159
4.8 Inhibitoren van DPP-4 (gliptines)	159
4.9 Glucagon	159
5 Diverse middelen i.v.m. het hormonale stelsel	160
8. Modulatoren van de uteriene contractie	161
1 Oxytocica	164
1.1 Oestrogeen	164
1.2 Mifepriston	164
1.3 Methyleergometrine	166
1.4 Prostaglandines	166
1.5 Oxytocine	169
2 Geneesmiddelen voor weeënremming of tocolytica	170
2.1 Progesteron	170
2.2 Atosiban	171
2.3 Inhibitoren van de calciumkanalen	172
2.4 Niet-steroidale ontstekingsremmende middelen (NSAID's)	172
2.5 β -mimetica	173
2.6 Andere tocolytica	173
9. Geneesmiddelen tegen infecties	177
1 Antibacteriële middelen	178
1.1 Bèta-lactamantibiotica	181

1.1.1 – Penicillines	181
1.1.2 – De overige penicillines	181
1.1.3 – Cefalosporines	183
1.1.4 – Carbapenems en monobactams	183
1.2 Macroliden	184
1.2.1 – Erythromycine	184
1.2.2 – Neomacroliden	184
1.2.3 – De overige macroliden	184
1.3 Tetracyclines	185
1.4 Aminoglycosiden	186
1.5 Diverse antibiotica	186
1.5.1 – Fusidinezuur	186
1.5.2 – Glycopeptiden	187
1.5.3 – Oxazolidinones	187
1.5.4 – Thiamfenocil - chlooramfenocil	187
1.5.5 – Rifamycines	188
1.5.6 – Lincosamiden	188
1.5.7 – Polymyxines	188
1.5.8 – Fidaxomicine	188
1.6 Chinolonen	189
1.7 Sulfamiden	189
1.8 Urinaire antibacteriële middelen	190
1.8.1 – Nitrofurantoiëdes	190
1.8.2 – Trimethoprime	190
1.8.3 – Fosfomycine	190
1.9 Tuberculostatika	191
1.9.1 – Isoniazide	191
1.9.2 – Rifampicine	191
1.9.3 – Pyrazinamide	192
1.9.4 – Ethambutol	192
1.9.5 – Bedaquiline	192
2 Antimycotica	193
2.1 Polyenen	193
2.2 Echinocandines	193
2.3 Azoolderivaten	194
2.4 Schimmeldodende middelen voor ernstige mycose	194
3 Antiparasitaire middelen	194
3.1 Antihelminthica	194
3.2 Antimalariamiddelen	195
3.3 Andere antiprotozoaire middelen	197
4 Antivirale middelen	197
4.1 Middelen tegen herpesvirussen	197
4.2 Middelen tegen retrovirussen	198
4.3 Middelen tegen griep en respiratoire virussen	199
4.4 Middelen tegen hepatitis B en hepatitis C	200

10. Geneesmiddelen betreffende de immuniteit 201

1 Vaccins	203
1.1 Antivirale vaccins	203
1.2 Antibacteriële vaccins	204
2 Immunoglobulinen	206
3 Immunomodulatoren	207
4 Immunosuppressiva	209

11. Vitamines, mineralen en probiotica	211
1 Vitaminen	212
1.1 Vetoplosbare vitamines	212
1.2 Wateroplosbare vitamines	213
2 Mineralen	215
2.1 IJzer	215
2.2 Fluoride	215
2.3 Calcium	215
2.4 Magnesium	215
2.5 Selenium	215
2.6 Zink	216
2.7 Jodium	216
3 Probiotica	220
12. Geneesmiddelen voor uitwendig gebruik	223
1 Antiseptica en ontsmettingsmiddelen	224
2 Corticosteroïden en NSAID's	224
3 Diverse middelen voor dermatologische aandoeningen	224
4 Medicijnen voor vulvo-vaginale aandoeningen	225
4.1 Vulvo-vaginale mycose	225
4.2 Bacteriële vaginose	225
4.3 Preventie	225
5 Lokale anesthetica	226
13. Diverse geneesmiddelen voor specifiek gebruik	227
1 Antitumorale middelen	228
2 Contrastmiddelen	228
3 Geneesmiddelen als hulp bij ontwenning van alcohol en tabak	229
4 Geneesmiddelen van het botmetabolisme	229
5 Systemische behandelingen van bepaalde dermatologische aandoeningen	230
Lexicon¹ van de stoffen geciteerd als stofnaam	231

1 Geneesmiddelen aangeduid met een * zijn niet beschikbaar in België, maar wel in Nederland.